



© Telenor

#Prvo razmisli – osnaživanje mladih u digitalnom svetu

UNICEF, Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, i kompanija Telenor započeli su novu kampanju „#Prvo razmisli” u okviru projekta „Zaustavimo digitalno nasilje”.

Kampanja, koja će trajati godinu dana, počela je kvizom takmičarskog karaktera o pozitivnim modelima ponašanja i komunikacije na internetu i društvenim mrežama. Tokom četiri nedelje, mladi su bili u mogućnosti da na Fejsbuk stranici „Biraj Reči, Hejt Spreči” pristupe aplikaciji „#Prvo razmisli”, a za najbrže i najuspešnije u onlajn kvizu obezbeđene su i vredne nagrade.

„Sve više dece koristi digitalne alatke za učenje, društveno angažovanje i druženje. Međutim, putem njih se izlažu i novim rizicima - nasilju, neprikladnom sadržaju, nepoznatim ljudima, a rizik za njihov razvoj predstavlja i prekomerna upotreba digitalnih sadržaja. Želimo da obezbedimo sigurnost dece i mladih u digitalnom svetu, ali i da im pomognemo da korišćenjem digitalnih alata ostvare svoja prava na obrazovanje, informisanje i lični razvoj. Ove promene su moguće samo uz široko partnerstvo, a deca i mladi moraju da učestvuju u oblikovanju i

predvođenju tih promena”, izjavio je Michel Saint-Lot, direktor UNICEF-a u Srbiji.

Kampanju su podržali UNICEF-ovi nacionalni ambasadori Ana Ivanović i Aleksandar Saša Đorđević, automobilista Dušan Borković, košarkaši Boban Marjanović i Miroslav Raduljica, i poznati



bloger Boris Trivan, koji putem edukativnih video snimaka daju savete o sigurnijem ponašanju na internetu i digitalnoj komunikaciji, i osnažuju mlade ljude u njihovom usvajanju.

„Već osam godina u Srbiji, Telenor je aktivni učesnik rastuće digitalizacije društva, sa ciljem da internet učinimo dostupnim svima. Ta pozicija donela nam je

i privilegiju da se angažujemo i, uz pomoć naših partnera, internet učinimo sigurnijim mestom za sve, a naročito za decu i mlade”, kaže Uve Fredhajm, generalni direktor Telenora Srbije.

Tokom prethodne dve godine projektom „Zaustavimo digitalno nasilje” obuhvaćeno je više od 4.000 učenika, kao i više od 1.000 nastavnika i isto toliko roditelja. Dosadašnji rezultati pokazali su da je učešće svih sektora neophodno, kao i kontinuirana saradnja škole, roditelja i dece. Inovativni koncept projekta podrazumeva vršnjačku edukaciju, upotrebu digitalnih kanala komunikacije koji su mladima i najbliži, i rešenja koja će osigurati da broj dece i mladih koji poseduju neophodna znanja bude u stalnom porastu.

Sara Babić, učenica XIII Beogradske gimnazije i učesnica prethodnih obuka u okviru projekta kaže da joj je iskustvo u okviru projekta omogućilo da nauči kako da na sigurniji i kvalitetniji način pristupa digitalnoj komunikaciji i kako da stečena saznanja prenese svojim prijateljima kao vršnjačka edukatorka.

Škole u Srbiji obeležile Dan bezbednosti na internetu

U školama u Srbiji obeležen je Međunarodni dan bezbednosti na internetu, kroz aktivnosti namenjene učenicima, nastavnicima, ali i roditeljima.

Učenici i nastavno osoblje Osnovne škole „22. oktobar“ u Surčinu, u svim odeljenjima škole, posvetili su uvodni deo jednog školskog časa Danu bezbednosti na internetu kroz informisanje učenika o načinima lične zaštite od elektronskog nasilja. Nastavnicima i odeljenskim starešinama podeljeni su delovi brošure koji ukazuju na ulogu nastavnika u zaštiti od interneta, uz uputstvo za

roditelje koje se može iskoristiti kroz individualnu saradnju sa roditeljima ili na roditeljskim sastancima. Realizovana je radionica sa učenicima starijih razreda na temu „Budi bezbedan”, u kojoj je učestvovalo dvadeset učenika šestog, sedmog i osmog razreda. Brošura koju je izradila pedagoško-psihološka služba, koristeći dostupne internet sajtove, stavlja akcenat na učenike i njihovu zaštitu na internetu, roditelje koji u velikoj meri mogu pomoći u stvaranju bezbednog okruženja u porodičnim okolnostima kada je reč o korišćenju interneta i na nastavnike i njihovu ulogu u

preventivnom delovanju na učenike kada je reč o zaštiti dece na internetu.



© UNICEF Srbija



Obrazovanje za sve – zajedno

Mreža profesionalaca iz oblasti obrazovanja otvara vrata škola u Srbiji za decu iz različitih okruženja i sa različitim sposobnostima – uz podršku UNICEF-a.

U osnovnoj školi „Duško Radović“ u Sremčici, u odeljenju učiteljice Vesne Dmitrašinović, postignuta je savršena ravnoteža zabave, učenja i discipline. Učenici su aktivni, nasmejani i zainteresovani, bilo da se radi o času matematike ili muzičkog obrazovanja. Ipak, niko se ne smeje više od Ahmeda. On učestvuje u svim aktivnostima zajedno sa svojim drugovima i priskače u pomoć učiteljici. To je deo svakodnevne rutine u ovom razredu. Ahmedova angažovanost i način na koji ga prihvataju i nastavnica i drugi učenici, dokaz su uspeha koji je Srbija postigla posvećenošću inkluzivnom obrazovanju.

Ahmed je rođen sa Daunovim sindromom. On i njegova porodica su Romi. U neko ranije vreme, svaki od ovih faktora mogao je da oteža njegovu mogućnost da dobije ikakvo obrazovanje, a posebno da se uključi u redovno odeljenje u redovnoj školi.

Ali njegovo prisustvo u odeljenju u Sremčici, zajedno sa drugim učenicima Romima, dokaz je da se stvari menjaju nabolje. Deca iz ugroženih i manjinskih grupa, kao i deca sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, uključuju se u redovne obrazovne tokove zahvaljujući inkluzivnim obrazovnim politikama koje je Srbija usvojila.

Ahmedov otac, Šerif Veselji, kaže da je njegov sin ostvario napredak iznad svih očekivanja: „Otkako se ovde upisao, Ahmed je zaista postigao napredak. Nastavnica je dobra, i što se mene tiče - ovo je najbolja škola u Srbiji. Ahmed će nastaviti dobro da se razvija sve dok bude ovde.“

„Duško Radović“ je jedna od četrnaest model škola za inkluzivno obrazovanje u Srbiji. Ona pokazuje kako ideje mogu da funkcionišu ukoliko se uključe ne samo nastavnici nego i ostali zaposleni u školi, od rukovodstva do spremaćica. Kao što Šerifov primer pokazuje, i roditelji su partneri u ovom procesu.

Svetlana Komlenović, pedagog u školi, aktivno je uključena u primenu inkluzivnog pristupa u obrazovanju u školi u Sremčici. „Mislim da je inkluzivno obrazovanje i moguće i potrebno. Često se desi da deca prevaziđu očekivane granice – shvatili smo da niko ne zna dokle jedno dete može da ide. Jer, ako mu uslovi to omogućavaju, granica nema,“ kaže gospođa Komlenović.

U odeljenju Vesne Dmitrašinović uslovi su i više nego odgovarajući. Ona nije samo posvećena učiteljica, već i članica Mreže podrške inkluzivnom obrazovanju. UNICEF pruža podršku ovoj koaliciji koja se sastoji od preko stotinu profesionalaca u obrazovanju. Oni obezbeđuju obuke, promovišu dobru praksu i pružaju podršku kolegama i koleginicama i pomažu da se obezbedi finansijska podrška za model škole.

UNICEF u ovom procesu sarađuje sa Vladom, opštinama, školama, nastavnicima i roditeljima kako bi inkluzivno obrazovanje preraslo iz apstraktne ideje u stvarnost. Već je pružena podrška za izradu nacrta Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja. Sada kada Srbija ima dobar zakonski okvir naš zadatak se menja – pružamo podršku Vladi i drugim partnerima da u praksi sprovedu ova dobra načela koja imaju na papiru.

To obuhvata sve, počev od pružanja finansijske i tehničke podrške Mreži do ohrabrvanja roditelja iz manjinskih grupa da se pridruže udruženjima roditelja u školama koje pohađaju njihova deca. Rezultati su ohrabrujući. Tako se, na primer, stopa upisa i završavanja škole za romsku decu povećala za otprilike jednu petinu tokom poslednje dekade.

Moguće je da će proći još neko vreme pre nego što čitav obrazovni sistem u Srbiji zaista postane inkluzivan za sve. A u učionici učiteljice Vesne deca iz različitih okruženja i sa različitim sposobnostima se zajedno igraju, uče i napreduju kao da je to najprirodnija stvar na svetu. Kako bi i trebalo da bude.



Tanja Ranković, rukovoditeljka programa obrazovanja

UNICEF-ovom timu se pridružila početkom 2012. godine. Zadužena je za pružanje strateške i ekspertske podrške državnim institucijama u planiranju, operacionalizaciji i praćenju reformskih inicijativa u oblasti obrazovanja, a naročito u pogledu inkluzije, prevencije osipanja i učenja u ranom detinjstvu.

Tanja i njen tim kroz svoj rad doprinose razvoju novih znanja kroz istraživanja, osnaživanje sistema za prikupljanje podataka, prikupljanje i dokumentovanje dobre prakse i naučenih lekcija.

Tanja je Sofijina mama.

Saša Đorđević posetio školu na Pešterskoj visoravni

Na planini Giljeva, na 1.300 metara nadmorske visine, u mestu Bare, radi osnovna škola „Sveti Sava“, primer dugo zaboravljene škole, u kojoj uslovi za rad ograničavaju decu da dostignu maksimum svog razvoja. Poslednji put kada se ovde ulagalo u školsku opremu, to je učinio UNICEF, 2001. godine. Učenike i nastavnike škole, koji rade u izuzetno teškim uslovima, svojom posetom je obradovao Aleksandar Saša Đorđević, nacionalni ambasador UNICEF-a u Srbiji, koji je tom prilikom rekao: „Dužnost nas starijih, koji smo prošli kroz

najlepše dane naših života odrastajući u školi i učeći od predivnih nastavnika, jeste da se uključimo i svi zajedno omogućimo što bolje uslove svakom detetu u Srbiji. To je naš cilj i imperativ, velika želja svih nas. Do toga možemo doći zajedničkim snagama, uz organizacije kao što je UNICEF, ali i uz zalaganje svakog pojedinca.“



Od usamljenosti u ustanovi do porodičnog doma punog ljubavi

UNICEF pomaže Srbiji da u praksi realizuje politiku deinstitucionalizacije, kako bi sva deca mogla da uživaju u dobrobiti odrastanja u porodičnom okruženju.

Ilija krupnim koracima korača vrtom sa poslužavnikom sveže ubranih jagoda u rukama i širokim osmehom zadovoljstva na licu. Njegovi hranitelji, Slobodanka i Rade Marčeta, gledaju ga sa ponosom - ne tako davno, i hodanje je za Iliju predstavljalo teškoću.

Danas je ovaj dvanaestogodišnjak oličenje napretka koji deca mogu da ostvare ako žive u porodici. Ilija je rođen sa Daunovim sindromom i najveći deo svog života nije imao mesto koje bi mogao zvati domom.

Jedna od ustanova u kojima je živeo, Kuline, imala je toliko surove uslove da je dečije odeljenje konačno zatvoreno 2013. godine.

Sve se promenilo kada je sreto Slobodanku, volonterku u Centru za zaštitu odočadi, dece i omladine u Zvezdarskoj ulici u Beogradu. „Ilija je izabrao mene, a ne ja njega. Samo je došetao do mene, fizički slab i veoma bled. Bila je to ljubav na prvi pogled. Život u porodici mu pruža mnogo, ali mi od njega dobijemo mnogo više nego što možemo da mu uzvratimo,“ sa osmehom kaže Slobodanka.

Sve ovo je bilo moguće zbog politike deinstitucionalizacije koju sprovodi Vlada Republike Srbije, odnosno zbog izmeštanja dece iz rezidencijalnih ustanova i omogućavanja njihovog odrastanja u porodičnom okruženju punom ljubavi. Poseban prioritet su deca sa smetnjama u razvoju i invaliditetom.

Reforme sistema socijalne zaštite u Srbiji se sprovode od 2001. godine, a deinstitucionalizacija je dobila dodatni podsticaj 2009. godine kada se UNICEF intenzivnije uključio u implementaciju.



© UNICEF Srbija/Shubucki

„Ono što je najvažnije za nas u UNICEF-u jeste da deca ostanu u porodičnom okruženju“, kaže Michel Saint-Lot, direktor UNICEF-a u Srbiji. „UNICEF blisko sarađuje sa Vladom Republike Srbije kako bi pomogao da sistem hraniteljstva postane otvoreniji za decu sa smetnjama u razvoju, u skladu sa principom da deca imaju pravo na porodično okruženje. Kao i u drugim zemljama u regionu, u Srbiji je u toku proces smanjenja nekadašnjih velikih ustanova. Međutim, neophodno je da decu, koliko god je to moguće, izmestimo iz ustanova i smestimo u hraniteljske porodice. Kada dete mora da bude pod strateljstvom države, onda je hraniteljstvo najbolji pristup.“

Dom u Zvezdarskoj je primer promena koje se dešavaju. Postepeno, deca ovde postaju samo posetioci. U centar najčešće dolaze radi dodatne nege i podrške, ili da bi njihovi roditelji malo predahnuli. Sada je u Zvezdarskoj, kao i drugim sličnim centrima u Srbiji, prioritet da se pomogne porodicama da ostanu zajedno.

„Ono što se menja u sistemu socijalne zaštite je to da se fokusiramo na prevenciju“, kaže direktor ustanove Zoran Milačić. „Pružamo podršku porodicama kako bismo ih osnažili da dete ostane u svojoj biološkoj porodici, a ne da bude smešteno u ustanovu.“

Michel Saint-Lot kaže da je posvećenost Srbije procesu deinstitucionalizacije toliko značajna da druge zemlje u regionu mogu dosta da nauče iz njenog primera, što su i počele da rade: „Srbija je sačinila pravni okvir koji je bio značajan za naredni korak koji je i napravljen u protekle tri ili četiri godine. Ona je pionir u stvaranju fleksibilnog sistema koji obezbeđuje da deca sa smetnjama u razvoju budu prihvaćena u sistem hraniteljstva.“

A u Ilijinom domu u okolini Beograda, jasno se vidi da ovaj pristup odlično funkcioniše. Deinsticinalizacija je nespretna reč – ali, Ilija je živi dokaz njene vrednosti.

Porodični saradnik – intenzivna podrška porodici

Inovativan aspekt u pristupu deinstitucionalizaciji je usluga PORODIČNIH SARADNIKA - psihologa i socijalnih radnika, koji sarađuju sa biološkim roditeljima i sa hraniteljima, pomažući im da se nose sa izazovima odgajanja dece, uključujući i decu sa smetnjama u razvoju.

Cilj je da se smanji broj dece pod starateljstvom države tako što će se porodicama pružiti podrška koja im je potrebna u ranoj fazi. Ključna karika u ovom sistemu podrške su porodični saradnici koji pružaju pomoć u ponovnom spajanju dece sa svojim biološkim roditeljima. To često podrazumeva vraćanje pouzdanja ljudima koji možda osećaju da su izneverili svoje potomke smeštajući ih u državne ustanove.

Do januara tekuće godine 240 porodica dobilo je podršku porodičnih saradnika, tačnije 418 odraslih i 613 dece. Porodični saradnici imali su oko 4.000 terenskih poseta porodicama.

Članovi porodica kažu da su porodični saradnici „melem na ranu“ jer imaju ljubavi i razumevanja. „Ovoj državi je potrebno ovako nešto, jer nije samo moja porodica u ovakvoj situaciji - mnoge porodice su zatvorene u četiri zida i ne mogu da se snađu“, iskrene su reči jednog od korisnika usluga porodičnih saradnika.

Trogođišnjim projektom Novak Đoković Fondacije, UNICEF-a i Vlade Srbije uvodi se osmišljena i organizovana sistemска društvena podrška porodicama u krizi, kako bi porodica bila očuvana kao najprirodnije i najpodsticajnije okruženje za razvoj dece.

Planirano je da tokom 3 godine trajanja projekta bude obuhvaćeno 400 porodica i više od 1.000 dece. Novak Đoković Fondacija projekat finansira sa 750.000 američkih dolara.



**PORODIČNI
SARADNIK**

**FONDACIJA NOVAK ĐOKOVIĆ
FINANSIRA PROJEKAT:**

750.000 \$

**TRAJANJE
PROJEKTA:**

**3
GODINE**

**DO JANUARA 2015.
JE OBUHVĀCENO:**

**613 | 418
D E C E | O D R A S L I H**

**OBAVLJENO JE
4.000
TERENSKIH POSETA**



UNICEF proglašio 2014. godinu poražavajućom godinom za decu

Godina 2014. bila je strašna za milione dece. U konfliktima koji su se pogoršavali širom celog sveta, deca su bila izložena ekstremnom nasilju i njegovim posledicama. Nažalost, zbog ogromnog broja kriza u svetu tokom 2014. godine, mnogi od događaja u kojima su deca stradala ili bila ugrožena brzo su zaboravljeni ili nisu ni privukli veću svetsku pažnju.

„Ovo je bila beznadežna godina za milione dece,“ rekao je Entoni Lejk, izvršni direktor UNICEF-a. „Deca su bila ubijana dok su učila u svojim učionicama ili dok su spavala u svojim krevetima; ona su postajala siročad, bila su kidnapovana, mučena, regrutovana, silovana, pa čak i prodavana kao roblje. Nikada u skorašnjim godinama nije bilo toliko dece koja su bila podvrgnuta tako nezamislivoj brutalnosti.“

Ogromne izazove sa kojima su se deca suočila tokom 2014. godine, donekle ublažava činjenica da je pomoć nastavljala da stiže. Humanitarne organizacije, uključujući i UNICEF, radile su zajedno kako bi pružile spasonosnu pomoć, ali i ključne usluge kao što su obrazovanje i emotivna podrška.

„Ironično je i tužno, da se na ovu dvadeset petu godišnjicu Konvencije o pravima deteta, kada smo mogli da proslavljamo značajan napredak za decu na globalnom nivou, prava toliko miliona dece brutalno krše,“ rekao je Lejk. „Nasilje i trauma štete ne samo pojedinačnoj deci – već podrivaju i snagu društava. Svet može i mora da učini da 2015. godina bude mnogo bolja godina za svako dete. Svako dete koje izraste i postane jako, bezbedno, zdravo i obrazovano predstavlja dete koje može da doprinese svojoj budućnosti i budućnosti svoje porodice, zajednice, države i, zapravo, našoj zajedničkoj budućnosti.“



© UNICEF/NYHQ2006-1679/Brooks

UNICEF pomaže porodicama sa decom da preguraju zimu



© UNICEF Srbija/Shubucki

Prošle godine Srbija se suočila sa najvećim poplavama u poslednjih stotinu godina.

UNICEF je tokom 2014. godine sproveo brojne akcije kako bi pomogao deci i porodicama iz poplavljenih područja. A tokom zime je najvažnije bilo da se za više od hiljadu i osamsto dece iz najugroženijih porodica iz poplavljenih područja obezbedi adekvatna odeća i obuća, da bi sačuvali zdravlje.

Obišli smo domaćinstvo Rankovića iz Lazarevca, jedne od opština pogodjene poplavama.

U domu Rankovića živi osmoro dece. Roditelji su nezaposleni, primaju socijalnu pomoć koja je jedva dovoljna za nabavku hrane. Zima je stigla.

Pored ogreva, treba kupiti odeću i obuću za decu. Još je teže kada prethodno mora da se obnovi kuća koja je prošle godine stradala u poplavama.

Za školarce treba kupiti knjige, spremiti ih za školu. „Teško je. U prodavnici se zadužim, na pijaci se zadužim, a kada dođe primanje samo vratim - i sve nanovo,“ kaže otac Zoran.

Direktor UNICEF-a u Srbiji, Michel Saint-Lot, koji je posetio porodicu Ranković, kaže da je to jedna od brojnih porodica sa istim problemom: „Primanja koja dobijaju nisu dovoljna da stanu na noge. Tako da je njima bilo nemoguće da odvoje novac za obuću za decu. Ovo je mali gest UNICEF-a, a zahvaljujući podršci porodica i građana Srbije koji su donirali novac UNICEF-u,“ naveo je Saint-Lot.

Zahvaljujući podršci koju su obezbedili donatori, UNICEF nastavlja da pomaže deci iz socijalno ugroženih porodica. Posebna briga tokom zime traje još dva meseca. Onda počinju pripreme za sledeću.



Uz uslugu Direct Debit - redovne donacije su jednostavne, sigurne i bez provizije

„Život nam vraća samo ono što mi drugima dajemo.“ - Ivo Andrić

Kultura redovnog davanja je koncept utemeljen na opštem dobru i potrebi da poboljšamo kvalitet života drugih ljudi, bez obzira na sopstvene probleme sa kojima se suočavamo.

Kod nas je koncept redovnog doniranja tek u začetku, i zato članovi Kluba Prijatelja UNICEF-a, predstavljaju primer posvećenih građana, rešenih da svojim mesečnim donacijama doprinose stvaranju srećnijeg detinjstva naše dece.

„Svi zajedno, udruženi, možemo da stvorimo bolje uslove za našu decu. I to jedino tako kao jedan dobro organizovan tim koji je posvećen današnjoj generaciji dece i mladih, a time i budućnosti našeg društva“, poručio je naš ambasador Aleksandar Saša Đorđević.

Kako bi mesečne donacije bile najefikasnije iskorišćene važno je da postoje adekvatne bankarske usluge koje omogućavaju automatske transakcije, bez dodatnih troškova.

UNICEF i Udruženje banaka Srbije omogućili su građanima Srbije da besplatnim aktiviranjem Direct Debit usluge u svojoj banci, mesečno doniraju bez ikakve provizije.

Aktiviranje Direct Debit usluge je jednostavno. Donatori mogu da popune Ovlašćenje za Direct Debit uslugu na šalteru svoje banke koja će mesečne donacije automatski prebacivati na račun UNICEF-a, u iznosu koji je naznačen u Ovlašćenju.

A scanned image of a Direct Debit mandate form from UNICEF. The form includes fields for account holder details, bank information, and a signature section. It is dated November 2014 and specifies a monthly payment of 100 dinars to UNICEF's account in Belgrade.

Direct Debit usluga za podršku UNICEF-u je trenutno dostupna u sledećim bankama: Komercijalna banka, Alpha bank, Banca Intesa, Banka Poštanska štedionica, Eurobank Srbija, Raiffeisen bank, UniCredit bank.

Na šalteru svoje banke, građani mogu da popune UNICEF Ovlašćenje za Direct Debit uslugu i tako potvrde svoju posvećenost deci.

Zato Direct Debit nije samo nova bankarska usluga, već i prilika da svako od nas, u skladu sa svojim mogućnostima može da potvrdi svoju posvećenost unapređenju položaja dece.

KOGA DA KONTAKTIRATE?

Dečiji fond Ujedinjenih nacija
Svetozara Markovića 58
11000 Beograd, Srbija

Tel: 011 / 3602 104
Faks: 011 / 3602 111
Email: belgrade@unicef.org
Website: www.unicef.rs